

כנס רשת השותפים, יוזמת TOP15 | 14.6.21

"תמונת העתיד בכיתה (בחט"ב)" - סיכום שולחן

- **מקום הנחווה כחגיגה וכייף. מגניב. לא נחווה כעונש.** יש מקום לכולם ולא סלקציה שאם אתה לא שם אתה דביל. מקום שבו המורה מקנה את החומר שלושים אחוז מהזמן והשאר חקר ועבודה עצמאית. מקום שאין בו ציונים. הסיפוק הוא בלמידה והעשרה. בנראות- משהו מגניב. שולחנות על גלגלים שזיזים.
- בעתיד אין יותר מרחב שבו המורה עומד מול הכיתה. הוא לא הצינור להעברת הידע. הלמידה היא גם מתוך החוויה וגם מתוך הילדים – לומדים אחד מהשני.
- לא לקרוא לזה מורה. מנטור, מוביל. לא מתמקד בידע ולמידה. למידה בקבוצות.
- לא יושבים בשורות מאחורי שולחן. הריהוט הוא לא קריטי. יושבים על הרצפה, פופים, שולחנות עגולים. דברים שמעודדים למידה שלכולם יש מקום. שיתוף פעולה ועבודת צוות.
- למידה אחד מהשני. תפקידים שעוברים מאחד לשני. קבוצות לא קבועות, ערבוב בין מגזרים ומגדרים. יש תפקיד בלמידה הכיתתית, שיעורים לא מוגדרים בהכרח לפי נושא על.
- תלמידים מקבלים תפקידים משתנים וכל ילד רוכש מיומנויות דרך התפקידים ולמידה אחד מהשני.
- זה גם שיח אידיאולוגי. יש הורים שרוצים להכין ילד לחיים, יש כאלו שרוצים את הידע. לא הגדרנו פה את ההיבטים האידיאולוגיים.
- הכי חשוב שהמורה לא יכולה לספק את כל הצרכים של הילדים וגם לא את הילדים של עצמם.
- צריך להביא את העולם פנימה. הקירות צריכים ליפול. כשמדברים על למידה לאורך החיים, בזמן שלומדים מכניסים את העולם הלא לומד פנימה. המיומנויות נכנסות בצד הזה.
- צריך ללמוד ברצינות, במיוחד אנגלית. מי שלא יודע אנגלית אין לו עבודה בשום מקום אף פעם. העולם משתנה והמקצועות משתנים. בית ספר מכין לחיים ונותן כלים.
- כשאתה מדבר על נושא של הורים והתפיסה המדעית שלהם, מדברים על השימוש של המדע כתומך יכולת לשינויים חברתיים. המדע מעורב בכל היבט של החיים.
- התפיסה של יציאה משיעור מדעים והתחברות לתפיסה רב תחומית. חיבור להון המדעי. קריטי לקידום חינוך מדעי טכנולוגי בסקייל רחב. לא רק בכיתות מצוינות.
- ילדים מתעסקים במדע אבל לא יודעים לקרוא לזה מדע. צריכים לחשוב על מדע לא כמשהו סטרילי, אלא משהו שמחובר לתפיסה של החיים. איך זה נראה כשההון המדעי הוא חלק מהחיים? פעילויות שקשורות גם לחברה ולקהילה ולא רק לבית הספר.
- ארגון עסקי - לא רק תפיסה של מתכנת, אלא גם כישורים של קוסמטיקאית שעוסקת בכימיה, מוסכניק, שרברב – כל אלו מתעסקים במדע. השפעות המחוץ על הכיתה. עולם המדע מסביבנו בכל מקום. לא רק בהיי טק.
- צריכה להיות תשתית בכיתות. אינטרנט וציוד. הכיתה כמרחב עם הרבה כלי עזר התלמיד יכול להתנייד ולהשתמש בכל השיעורים. אם משתמשים בטכנולוגיה להציג מצגת – לחבר את כל המיומנויות הטכנולוגיות לשאר תחומי הלמידה בכיתה.
- עולם שבו כיתה שבה אין שיעורי בית. הרבה חקר עצמי ולמידה עצמאית. כדי ללמוד איך ללמוד צריך להתנסות ולחוש בידים. אפשר לחבר את כל תחומי הלמידה ללמידה רוחבית אחת. לשזור את כל התחומים לנושא אחד שנלמד ומשלב היבטים רבים. ההפנמה של הילדים הרבה יותר טובה כך.
- לא כיתה שכולם יושבים ילדים יכולים להסתובב. המרחב האישי של הילד יותר גמיש גם במהלך שיעור מובנה. כל ילד יכול למצוא עצמו בצורה העבודה שלו ולהתמודד עם כל דבר בצורה מחבקת.
- הילדים בכיתות לא באותה רמה. צריך לתת מענה גם לילדים החלשים ולא רק בהוצאה מהשיעור לכיתה קטנה, זה מביך את הילדים. אף אחד לא מנחה את הילדים שקשה להם.

- המילה מבחן מלחיצה. לעשות מבחנים בעל פה. צריך להוציא את הקשיים של ילדים מגדר הבעיה. לתת להם מרחב להשתייך ולתת יותר עבודה בעל פה. המערכת היום מקבעת ילדים לפי ציונים בפרט כאלו עם כל מיני בעיות כמו דיסלקציה והפרעות קשב.
- ההון האנושי זה הדבר הכי יקר שפוגש את התלמידים **צריך להסתכל על כל תהליך ההכשרה של המורים ולבחון אותו**. אם נכניס תוכניות לבית ספר ונשאיר את כוח ההוראה תקוע מאחור, נתקדם אבל לא ברור עם מי. מדברים על תלמידים והורים אבל צריך **תוכניות הכשרה עם קצב הרבה יותר מהיר. הדינמיקה של החיים משתנה**.
- **צריכים מורה שמדבר על מנהיגות, אדם שיוזע לעשות סדנאות, לנהל חיי כיתה**.
בנקודות מסוימות צריכים כלי מדידה והערכה.
- מערכת שמנתחת כל תלמיד מבחינה קוגניטיבית, בריאותית ועוד ומתאימה לכל ילד תוכנית לימודים בהתאם למה שצריך. מבחינת אופן הלימוד, סביבה, שעות. אותו דבר למורים. להתאים מורה לתלמיד. בסביבה – דינמית. לפעמים כיתה עם שולחנות לפעמים משהו אחר. שמורה יוכל לנהל את הסביבה.
- הוראה כמו הורות. מורה לא יכול להיות גם וגם. קבוצת מורים שמלמדת קבוצת ילדים. מורים, חונכים, אנשי תעשייה. כפר לומד.
- **מורים צריכים להכיר את הילדים ולסמוך עליהם**. אין צורך במבחנים ומדדים. אף אחד לא רואה את הילד. מורה יודע איפה התלמידים מתקשים.
- **להפוך את מקצוע המורה למשהו משמעותי ונחשב יותר**. איך מכשירים? מורה כל הזמן לומד וצריך להכשיר את עצמו. הפיכת מקצוע ההוראה נחשב ומתוגמל. קבוצה שמלמדת קבוצה. אחריות וחשיבה משותפת להוריד את כל הקיבעונות. משהו שמקביל לכפר / קהילה.
- **הדיבור הרגשי החברתי בכיתה הוא הדבר המרכזי** אף ילד לא יהיה לו מדעים אם הוא לא ידע מיהו. מה הוא אוהב ורוצה. זה הדבר המרכזי שמערכת חינוך יכולה לתת לילדים. כיתה מדעית מגניבה רלבנטית לכולם. הפן הרגשי חשוב מאד.
- **עולם העבודה החדש – התמודדות עם אתגרים לא צפויים**. להישאר על הסירה. להפגיש תלמידים עם סיטואציות כאלו. איך מורים מתמודדים עם זה. כל הזמן עוסקים בטכנולוגיה.
- **לשים בכיתה מברגה ומקדחה, תחפושות**. לכל אחד יש את הפאשן שלו וזה מה שקורה בעולם האמיתי. גם בנים גם בנות ידעו לעשות שימוש ויגעו ביד. **לא לשים לואו טק בצד**.
- **רוצה לבוא לכיתה שמעניין לי, מסקרן לי, מישהו מעורר בי פליאה**, בעיקר בחטיבות הביניים. עוסקים בתופעות רלבנטיות. **האמצעים מגוונים, גם פיזיים וגם דיגיטליים**. הכיתה לא מוגבלת במרחב של זמן, מקום וגיל. מוכוונת ללמידה שהיא מכוונת לתוצר. יש ביטוי לקול האישי. מעניינים אותי מראים לי דרך. אני באינטראקציה עם האחרים. אין גבולות של צילצולים.
- מהצבא יוצאים חברה מופלאים. **לשלב אנשים מהצבא גם אם אין להם תעודת הוראה**. לשלב אותם עם המורים ובצוות ההוראה. הם קרובים בגיל וזה חשוב.
- **להוציא מורים לפנסיה בגיל 45**.
- אי אפשר לדבר על כיתה בנפרד. צריך לתת לתלמידים כלים להיות רפלקטיביים ודינמיים בלמידה שלהם. לא להתאהב בפרדיגמות ולתת לתלמידים עצמאות לשפוט את הצרכים שלהם. מה מתאים לי. הצרכים וההעדפות משתנים עם הגיל. לא לקבע.
- **הערכה שהיא קבוצתית ולא רק אישית**. שעושים תוצר זה מאפשר לכוחות שונים של תלמידים להתאגד לקבוצה ולחלק תלמידים לפי הרצון והכוחות. הציון וההערכה של כולם. מאפשר הערכה יותר מעצבת ולא רק מסכמת. לקבל כלים איך לשפר. זה מייצר למידה מתמדת.

החסמים של המערכת כיום:

- אי ההערכה, אין אמצעים, שכר, תנאים. הרבה מהחסמים שם.
- תוכניות הלימודים עמוסות. לא מאפשרות למורים וילדים לצמוח. מה לומדים ואיך לומדים. מה המבנה של התוכנית בעיקר במדע וטכנולוגיה.

- הקול של ילדים – ילד רוצה שיכבדו אותו ויראו אותו. החוויה היא של **חוסר כבוד לילדים ולצרכים שלהם**. נתפסים כ"גורם".
- רוצה להעריך מורים. **מורים עם ידע כללי ושפה לא מספקות**.
- מערכת בנויה מאנשים. מורים הם שק החבטות הכי קל. הם לא מתווים מדיניות.
- **הסטינג (setting) והציוד** והתוכניות מקשים על הצלחה.
- ארגון המורים לא מוכן **שנתגמל מורה טוב**. אין סיבה למורה להיות טוב מבחינת השכר.
- **הבעיה זה הקיטוב במדינת ישראל**. המקום שהילד נולד בו השכונה וההורים קובעים את עתידו וכך נראית ההתפתחות שלו. לכן יש **ארבעה חסמים: אנגלית, עברית, מתמטיקה, אוריינות דיגיטלית**. אפשר לראות איך רמת היכולת של ילדים דוברי עברית עם הורים דוברי עברית, לא מסתדרים עם האנגלית.
- שוק העבודה הולך לנפות יותר ויותר אנשים שבפרמטרים האלו לא מגיעים להישגים. יש סיטואציה סוציאקונומית מאד חריפה. אפשר **להעלות משכורות למורים**.
- רשתות ועמותות מנהלים היום את כל החדשנות של מערכת החינוך. **מערכת החינוך מקובעת**. מחשקת את עצמה. **זה שעמותות צריכות לנהל את כל החדשנות זה משאבים מיותרים**. פערים סוציאקונומיים והסללה מאד משפיעים. זה שיש מערכות חינוך נפרדות בתוך מערכת החינוך – מטריפים את המורים .
- **מענה לשונות – אתגר על שאם היינו יודעים להתמודד איתו.. גם נגישות לחינוך איכותי לכל ילד**.
- **לבתי ספר אין אוטונומיה**. שלא יהיו נתונים בסד.
- **הצורך בהערכה אחידה ושיוויונית יוצרת איש שיוויון**. רוצים מדד אחיד לכולם כי אז מערכת גדולה ואי אפשר לעשות מדד אחיד לכולם.
- מדיניות משרד החינוך – עם המורים צריכים להתמודד כל היום עם להספיק ידע ומבחנים.. זה אתגר שצריך לפצח.
- לא רק שכר. **יוקרה של מורים, מעמד, הכשרה והשתלמויות של מורים ועוד**.
- **מספר הילדים בקבוצה או כיתה**.

רשימת משתתפי הדיון:

מנחה: עינב צברי, שיתופים

מתעדת: יסמין רובין-קופר, שיתופים

משתתפים/ות:

אורן יוסף	עמותת יכולות
אנה וקנין	רשת עמל
אפרת גרינר	ג'וינט ישראל
דן פרת	תעשיידע
דפנה רביב	מט"ח
הילה בוקובזה	עמותת אופנים
יוקי פלטיק	אורבוטק
יוני הגין	עמותת אופנים
יעלה להב רז	עמותת מחשבה טובה
מיכל אחרק ויין	עמותת יוניסטרים
נעמה בר און	מכון דוידסון
סיון לנדמן	קרן טראמפ
ד"ר שי אולשר	אוניברסיטת חיפה